

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirde-
tésért jutányosabb. Nyilvántartás: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-
Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi
Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz. —
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Márczius 15-ikén.

Márczius idusának nagy ünnepe előtt állunk. Városunk apraja-nagyja s főleg közép- és főiskolai ifjúságunk ünnepélyein e nagy nap jelentőségéről méltó kegyelettel megemlékeznek. A hazaszeretet oltárának tiszta tüzénél új lángra ébresztjük emlékezetünk fáklyáját, hogy fölemelkedett lélekkel és hazafias érzéssel gondolatban újból átéljük azt a nagy-nagy napot, a melyen nemzetünk, szive erősebb dobbanásával, vérontás nélkül széles e hazában új életet teremtett.

A szabad érzésben és gondolatban nyilvánuló nemzeti újjászületésünknek emlékünnepe ez, mely ama nagy napon lerontá azokat a, szolgaság szülte társadalmi választófalakat, a melyek, a régi kor elavult örökségeként, a hazafit a hazafitól, a testvért a testvértől elválasztván: az ép és egészséges nemzeti vérkeringésnek akadályai valának.

A magyar nemzetnek egyik legszebb erénye a haza szeretete

Mi a magyarnak a haza?

Nemcsak föld, mely, mint birtoka, megadja kenyerét, kényelmét, eltartja, védi családját, s apáinak öröksége és unokáinak hagyatéka. Nemcsak föld, a melyre hatalma kiterjed, a meddig faja, nyelve hangzik. Több, mint csak Magyarország, több, mint csak birtokunk és országunk.

Nekünk haza ez, hon ez az ország! A mi a szülői ház a gyermeknek, a mi az otthon a családnak, a mi a mentstár az üldözötteknek: az a nemzetnek a haza és a hon.

Azt akarta 1848 dicső nemzedéke, hogy ez a haza *mindnyájunknak* édesanyja lehessen,

minden fiának a szeretetet, a kenyeret, a jogot és a szabadságot megadja.

Egységes nemzet nélkül a föld csak birtok, ország, nem pedig haza; a nemzet haza nélkül pedig csak tömeg, sereg, nem pedig nemzet és állam.

Jellemző, hogy a magyar elme a hazával a nemzetet mily szoros összefüggésbe hozza; még nyelve is arról tanúskodik; mert hiszen a nemzetéhez tartozót «földim»-nek, «hazámfiá»-nak nevezi. A nemzet kiváló fiát «hazafi» névvel tiszteli, nemzete iránt tartozó szeretetét hazaszeretetének, nem pedig nemzetszeretetének mondja. *A nemzet fogalma beleolvad a haza fogalmába.* Nincs is eredeti magyar szava a «polgár» fogalmára.

És vajjon — kérjük e nagy nap emlékünnepe — *egységes-e magyar nemzetünk?* Valljuk-e, hogy «egy a mi atyánk, ti pedig testvérek vagytok»? Ünnepelni tudunk fényesen, még erősebb hangon szónokolni. De vajjon lerontotta-e márczius 15-ike azokat a, szolgaság szülte választófalakat, a melyek a hazafit a hazafitól, a testvért a testvértől elválasztván, maig is akadályai nemzeti egyéniségünk egységes kifejlődésének? Nem látjuk-e saját szemünkkel, hogy egyik legnépesebb hazai vallásfelekezetünk, újabban tisztán felekezeti alapon, hatalmi, politikai célzattal tömöríti, azaz a többiekétől elkülöníti a maga híveit? S aztán nem tagadják-e meg a hazát a nemzetköziet, s erejében nem gyöngítik-e azt a tömeges kivándorlások? S végül megszűntek-e az ádáz politikai széthúzások és nagyhangú pártoskodások? Tanultunk-e hazánk fölemelő tényekben gazdag történeteiből, hogy mit kell követnünk és mit kell kerülnünk!? Tanultunk-e

Muhi, Mohács és a szabadságharcok szomorú tanulságaiból?!

De ne rekrimináljunk! Inkább legyünk azon, hogy sokat szenvedett hazánkban a közbátorság, a kölcsönös béke, az erkölcsi erő és a szabadság viruljanak; és sziveinkből, politikai, vallás- és nyelvkülönbség nélkül, a békétlenséget és a gyűlölséget távoztassuk el! Jusson eszünkbe a mai napon, hogy «*az az ország, mely fiaiban meghasonlik, elpusztul!*» A hazaszeretet, a béke s a kölcsönös türelem egyetértő országa lakozzék mibennünk és mikközöttünk! Azt keressük e hazában, a mi bennünket egyesít, nem pedig azt, a mi a hazafitól a hazafit s a testvért a testvértől elválasztja! Legyen végre valahára a *magyar hazafiság* ne üres és hangzatos frázis, hanem *valódi hazaszeretet és élő valóság*; valóság az igazság keresésében, a felvilágosodás és a türelem terjesztésében, a mély vallásosság ápolásában, a nemes tettekben élő hitben s a vallásfelekezetek, nemzetiségek és politikai pártok békés egyetértésében!!

Legyen megszentelve márczius 15-ike a hazát és nemzetet igazán szeretők szívének összedobbanásával! Úgy legyen! —k.

Sárosvármegye körjegyzőségei és községei

a május 1-jén életbelépő új szervezés szerint következők lesznek:

I. Bártfai járás.

1. Alsópagonyi körjegyzőség:

Alsópagony, Borókás, Felsőpagony, Hutás, Miklósvölgye, Ondava, Szemelnye, Váradka.

2. Bártfavidéki körjegyzőség:

Alsószabados, Bártfaújfalu, Bélavéze, Endrevágása, Felsőkomaróc, Felsőszabados, Hosszúrét, Kislankás, Tapolcsárpatok.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A falu könyve.

A falu könyve hajdan (és nem is oly hajdan) a biblia volt, és részben most is az Őszi vásárkor ehhez vedődött a ponyváról vásárolt képes-kalendárium. Mindkettőt a mestergerendán tartották, s öreg téli esteken, az áhitat mellett, a szellemi igényeket a kalendárium szolgálta. Az újabb korszellem bámulatos változást teremtett. Örvedetes és meglepő például a napokban közreadott az a hivatalos jelentés, hogy a földművelésügyi minisztérium könyvkiadványaiból immár százötvenezer van forgalomban. Kulturánknak hatalmas tükre ez a közreadott híradás. Mélységes pillantást enged az előttünk átsíklott utóbbi esztendőkre. Micsoda feltűnő változás történt a nép lelkében, s hogyan érthette el a földművelésügyi kormányzat ezt a nagy, örvedetes kultursikert?

Érdemes fejtegetni és minden szálán bontogatni a fölvetett kérdést. A nép lelkében megteremtette ezt a változást: a népiskola, az általános iskolakötelezettség. Az iskola rászoktatott a betű szeretetére és az olvasás gyönyörűségére. Nagy, átalakító hatása volt a sajtónak, mely az olvasás érdekes voltával toborozta a kultura híveit, a faluk és tanyák világából. S így a római kormányzati jelszó nálunk immár átalakult. Nem «Panem et Circenses» ma a néptömeg követelése, hanem «Panem et lectionem». Azt még értjük, ha a népiskola a nép

gyermekével megszeretteti a betűt, és hogy a szellemi szórakozás gyönyörűségét kulturszükséggé tudta tenni. Meg tudjuk érteni, hogy a szépirodalom, a regény, az elbeszélés népszerűvé lettek. De mit szólunk ahhoz, hogy a falusi kisgazda gazdasági szakkönyvet olvas? Az a kisgazda, a kit gazdasági konzervativizmussal vádolunk, azzal, hogy az apától eltanult gazdasági üzem mellett marad és haladni nem akar.

Ez csak volt! Az a százötvenezer szakkönyv más perspektívát mutat. A minthogy csodálatos változás van e téren. Márczius 15-ikéig például jobbára befejezik az ország négyezer községében a sorozatos gazdasági előadásokat, és ezeknek hallgatósága a tavalyinál, a négyszázezernél is több lesz az idén. Négy-száz-ezer ember beül az iskolapadba, és ezüstös fejlet nem ártallja a maga ismeretköréből, a maga foglalkozása világában tanulni. Az a nagy kulturális tevékenység, melyet *Daranyi* évek óta sikerrel végeztet, gyümölcseit most termi. Nagy átalakulást látunk a falu népe szellemi világában. Immár általános tudattá izmosodott az, hogy a régi, apáinktól eltanult mezőgazdálkodással a földnek mai művelője boldogulni nem fog. A néprájon arra, hogy nemcsak a jó papnak kell holtig tanulnia, hanem a földművelőnek is. A népiskolák nagy hatásukkal első motorai a népszeliem új felfogásának, de kétségen kívüli, hogy a népiskolák nagy hatását kitűnő érzékkel a földművelésügyi kormányzat szép céljai szolgálatába szegődött. A sorozatos gazdasági előadások mellett a népkönyvtárak és a miniszteri könyvkiadványok sikeresen

szolgálják azt a célt, hogy a falu földművelő-népe a maga szakmájában elméleti és gyakorlati ismeretek szerzésére kedvet kapjon. És örömmünk telik abban, hogy a földművelésügyi minisztérium szakkönyvtárai révén *Herman Ottó*, a legfőbb magyar stílus nagyevű képviselője, *Dóczy Lajos* és még számos a tudományos világ nagyevű képviselői közül, szólnak a magyar néphez. Van a miniszteri kiadványok között a *Molnár István* gyakorlati szőlőművelésre szolgáló útmutatása, melyről megjelenésekor a képviselőházban hangzott föl elismerő szó, melynek jelességeit a magyar nép fölismerte, mert már a harmadik kiadásban forog közkézben.

A földművelésügyi miniszternek könyvkiadványai miatt sohasem jutott eszébe a könyvkiadónak keseregnie. A könyvkiadók ugyanis a francia példaszóval azt tartják, hogy evés közben jön meg az étvágy, a minthogy a földművelésügyi minisztérium szakkönyvtárai impulzust adtak több kiadó-czégnek a gazdasági irodalom gyarapítására, mertlévek során éppen a földművelésügyi minisztérium akciója szerzett piacot. Pedig a könyvtermelésben is a piacszerzés, az olvasóközönség megteremtése a legnehezebb. A könyvkiadók bizonyonyal hálisan ismerik ezt el: ámde mily bálát érez a kultura minden igaz barátja, hogy a gazdasági nevelés politikai célként kitűzve, ily szép sikerrel törekszik az egyik győzelmi állomására.

Ez a győzelmi állomás pedig maga az, hogy másfél-száz-ezer gazdasági szakmunka van a nép kezében és szolgálja a gazdasági szakismeretek terjesztését.

3. *Erdővágási* körjegyzőség:
Boglárika, Erdővágás, Hervartó, Kiskereszt, Sáros-
görbény.
4. *Ferzsói* körjegyzőség:
Alsótárcs, Aranypataka, Felsőtaróc, Ferzsó, Rokító,
Tapolytarnó.
5. *Galbatói* körjegyzőség:
Czigelka, Felsőfricske, Galbató, Kuró, Végpetri.
6. *Hasslini* körjegyzőség:
Berezóka, Hasslin, Ortutó, Rabócz, Sasó, Tapoly-
lippó.
7. *Hertneki* körjegyzőség:
Alsófricske, Bartosfalu, Hertnek, Oszikó, Szekcsőalja.
8. *Lófalvi* körjegyzőség:
Bérczalja, Kolossó, Lófalva, Réső, Trocsány.
9. *Lukói* körjegyzőség:
Gerla, Kavicsos, Kőtelep, Livóhuta, Lukó, Venéce.
10. *Malczói* körjegyzőség:
Gereb, Lénártó, Malczó, Szánkó.
11. *Magyarasszlavicai* körjegyzőség:
Ábrahámfalva, Buczló, Iványos, Magyarasszlavica,
Tótrasszlavica.
12. *Zborói* körjegyzőség:
Biharó, Esztebnek, Esztebnekhuta, Komlóspatak,
Regettő, Zboró.

II. Eperjesi járás.

1. *Alsósebesi* körjegyzőség:
Alsósebes, Felsősebes, Finta, Kellemes, Sebeskel-
mes, Sebesváralfa.
2. *Eperjesvidéki* körjegyzőség:
Aranybánya, Delnekakasfalva, Harság, Kende,
Mocsármány, Sögyűlvész, Tarczaszentpéter.
3. *Kajatai* körjegyzőség:
Kajata, Kissáros, Lászka, Luzsány, Sárosbuják,
Szinye, Szinyejűfalva, Zsebefalva.
4. *Kapui* körjegyzőség:
Kapi, Kapivágása, Kapinémfalva, Kiskökény, Kis-
kőröső, Lada.
5. *Kelembéri* körjegyzőség:
Főnikshuta, Kacsány, Kelembér, Miklósvágása,
Sárosizsép, Szedlicze.
6. *Nagysáros nagyközségi* jegyzőség:
Nagysáros.
7. *Sároszentimrei* körjegyzőség:
Bajor, Berki, Berzenke, Janó, Lubócz, Pillerpeklén,
Radács, Sároszentimre, Szárazvölgy.
8. *Tótsóvári* körjegyzőség:
Eperjesenyiczke, Németsóvár, Sebessalgó, Sóbánya,
Sósűjfalu, Terjékfalva, Tótsóvár.
9. *Töltseki* körjegyzőség:
Ásgút, Deméte, Fulyán, Szedikert, Tapolykomlós,
Töltsek.

III. Felsővízközi járás.

1. *Alsókomárnoki* körjegyzőség:
Alsókomárnok, Bátorhegy, Felsőkomárnok, Kisgom-
bás, Körmös, Meredély, Mérfalva, Peszternye, Rózsa-
domb, Szárazhegy.
2. *Felsőhunkóci* körjegyzőség:
Felsőhunkóc, Kismedvés, Koróc, Ladomérmézó,
Sarbó, Végesarnó, Végortovány.
3. *Felsőóodori* körjegyzőség:
Alsómerse, Alsóóodor, Cseres, Czigla, Felsőmerse,
Felsőóodor, Kecskőcz, Végrosztoka.
4. *Felsővízközi* körjegyzőség:
Alsófenyves, Alsóvízköz, Felsőfenyves, Felsőrákóc,
Felsővízköz, Györgyfalva, Kishely.
5. *Kapisói* körjegyzőség:
Belejőcz, Dolgonya, Kapisó, Kisfagyalos, Kishollód,
Mészégető, Ruzsoly.
6. *Ladomérvágási* körjegyzőség:
Alsóhímes, Dobroszló, Felsőhímes, Felsővargony,
Kisolysó, Ladomérvágása, Szemes.
7. *Rónai* körjegyzőség:
Csarnó, Felsőcsernye, Gyertyánpatak, Kiskurima,
Molnárvágása, Róna.
8. *Szorocsányi* körjegyzőség:
Bányavölgy, Kisvajszló, Körösény, Mérgesvágása,
Pataki, Szorocsány, Tízseny, Viskó.

IV. Girálti járás.

1. *Girálti* körjegyzőség:
Fias, Girált, Kálnás, Kabalás, Long, Mátévágása,
Mikevágása, Nyirjes, Szobos.
2. *Komlóskeresztesi* körjegyzőség:
Bábfalva, Csellalu, Kapivágása, Keczerpálvágása,
Komlóskeresztes, Nádó, Pósfalva, Porócs, Tapoly-
ortovány.
3. *Kurimai* körjegyzőség:
Felsőköcsény, Kozsány, Kurima, Tapolyengyel,
Tölgyed.
4. *Kükemezei* körjegyzőség:
Dukafalva, Karácsonymező, Kükemező, Tapoly-
lucska, Vaspataka, Zsálmány.
5. *Magyarkapronczai* körjegyzőség:
Kiskohány, Lapos, Magyarkaproncza, Orsós, Varjú-
falva.
6. *Margonyai* körjegyzőség:
Hankvágása, Herhely, Istvánd, Krucsó, Lászó,
Margonya, Tapolynémfalva, Tapolyortovány.
7. *Radomai* körjegyzőség:
Benedekvágása, Kerekret, Radoma, Sápöny, Sós-
füred, Vajkvágása.
8. *Remenyei* körjegyzőség:
Györgyös, Kisszabados, Lőrinczvágása, Mátyáska,
Porszács, Remenye.
9. *Tapolyhanusfalvai* körjegyzőség:
Balázi, Pétervágása, Tapolybesztercze, Tapolyhanus-
falva, Tapolyhermány, Tapolymegyes.

V. Héthársi járás.

1. *Berzeviczei* körjegyzőség:
Alsószalók, Balázsvágás, Berzevicze, Csendespaták,
Hámbor, Magas.
2. *Csércsi* körjegyzőség:
Abroncsos, Csércs, Felsőkány, Poprádokrös.
3. *Daróci* körjegyzőség:
Bajorvágás, Daróc, Olysó, Polony, Széprét, Tarcza.
4. *Héthárs nagyközségi* jegyzőség:
Décső, Fazekasrét, Kijó, Krivány, Roskovány, Tarcza-
dobó, Tarkó.
6. *Kishársi* körjegyzőség:
Hosszúvágás, Kishárs, Máté, Poprádófalva, Szulin.
7. *Palonczai* körjegyzőség:
Feketekút, Hajtóká, Kormos, Paloncza, Sárosújlak.
8. *Lubotényi* körjegyzőség:
Lubotény, Orló, Palocsa, Pusztamező.

VI. Kisszebeni járás.

1. *Bertóti* körjegyzőség:
Bertót, Deléte, Erdőmocsolya, Hedri, Istvánvágás,
Jernye, Sztankahermány.
2. *Kisszeben-felsővidéki* körjegyzőség:
Bodonlaka, Gombosszentgyörgy, Magyarjakabfalva,
Ratvaj, Tótselymes, Úszfalva.
3. *Kisszebenvidéki* körjegyzőség:
Felsősom, Nyársárdó, Orkuta, Pusztasalgó, Szinyefő,
Úszpeklén.
4. *Monyhádi* körjegyzőség:
Andrásvágás, Harapkó, Jakabvágása, M nyhád,
Szentkereszt.
5. *Pécsűjfalvai* körjegyzőség:
Hőnig, Jakabfalva, Jákóresze, Litinye, Olajpatak,
Pécsűjfalu, Vörösalma.
6. *Sirokai* körjegyzőség:
Frics, Kisvitéz, Lacsó, Nagyvitéz, Singlér, Siroka,
Szinyelipőcz.
7. *Szentmihályfalvai* körjegyzőség:
Gergelylaka, Megye, Osztopatak, Szentmihályfalva.
8. *Ternyei* körjegyzőség:
Ádámfalva, Balpataka, Csörgőzavod, Gellért, Kis-
szilva, Nagyszilva, Radoskó, Ternye, Zsetek.

VII. Lemesi járás.

1. *Hernádszentistváni* körjegyzőség:
Hernádszentistván, Hernádszokoly, Kavocsán, Sáros-
kifalu, Tapolcsány.

2. *Keczerpekléni* körjegyzőség:
Bolyár, Bunyita, Keczerkosztolány, Keczerlipőcz,
Keczerpeklén, Modrafalva, Patacskő, Tízsite.
3. *Lemesi* körjegyzőség:
Böki, Budamér, Jánoska, Lemes, Sárosbertető,
Senyék, Somos.
4. *Sárosbogyányi* körjegyzőség:
Alsómérk, Boroszló, Felsőmérk, Lapispatak, Sáros-
bogyány, Vargony.
5. *Sároskőszegi* körjegyzőség:
Abos, Kisladna, Licsérd, Nagyladna, Óruzin, Sáros-
kőszeg, Somosújfalva, Terebő.
6. *Turina* körjegyzőség:
Ábrány, Erdőske, Húvész, Sárosófalva, Turina,
Vörösvágás, Zsegnye.

Az Országos ág. hitv. ev. Tanáregyesület Évkönyve az 1907/8. évről.

Az ifjú egyesület első évkönyvének gazdag és változatos tartalma, gondos összeállítása Gömör János titkárnak dicséretére válik. Nem a száraz hivatalos adatok nyújtására szorítkozik, hanem élénk képét adja a magyar protestáns tanárság belső életének, és rámutat azokra a szempontokra is, melyek annak tömörítését olyan kívánatosnak tartják, a melynek egyesítését előidéztek. E tanulságos füzet olvasása arra is alkalmat nyújt, hogy az evangélikus tanárság némely jelesebbjeit megismerhessük.

Mindenekelőtt beszámol az Évkönyv az ág. hitv. ev. Tanáregyesületnek 1907. okt. 20-ikán történt megalakulásáról, s közli a 2 alapító-, 12 pártoló- és 266 rendes tag névsorát. A megalakuló-közgyűlés lélekemelő ünnepséggé fejlődött; s az ezen alkalommal, úgyszintén az azt megelőző istentiszteleten elhangzott beszédek egész terjedelmükben közli. Ezek megvilágítják az egyesület létrejöttének határozott célját: nem a felekezeti különválásra törekszik, hanem éppen ellenkezőleg, az összetartás ápolására, az egyház elszigetelten működő munkásainak tömörítésére, hogy egységes evangélikus szellem hassa át középiskoláinkat, melyeket újabban úgyszintén nem egy oldalról ért az egyháztól való elszakadás vádja. Hogy e vádak, melyek a vallásos buzgóság hanyatlásáról, az evangélikus szellem kihalásáról szólnak, mennyire túlzottak, azt semmi sem bizonyítja ékes-
szólóbban, mint az ág. hitv. ev. tanárságnak az a lelkesedése, melylyel az egyesülés eszméjét felkarolták, hogy ezentúl vállvetve munkálkodjanak az evangélikus középiskola százados, dicső tradícióinak megőrzésén.

Megtaláljuk az évkönyvben a memorandumot is, — Fischer Miklós alelnök műve — melyet az ág. hitv. ev. Tanáregyesület alakulása alkalmából a miniszterhez intézett, s melyben a felekezeti tanároknak nézve nagyon fontos és aktuális kérdésekre figyelmét felhívja.

Az egyesület első rendes közgyűlését 1908. június 10-ikén tartotta Eperjesen. Az ország távoleső részeitől is nagy számban vettek részt a tanárok a gyűlésen, melyet másnap az eperjesi vértanúk emlékművének ünnepélyes leleplezése követett. A közgyűlésen, a megnyitó-, üdvözlő-beszédekén kívül, néhány magas színvonalon álló tanulmány is szerepelt, melyek méltán helyet kaptak az Évkönyv lapjain is. Első volt ezek között s legterjedelmesebb dr. Szelényi Ödön késmárki liceumi tanár filozofiai felolvasása: «A protestáns paedagógia eszméje». Az előadó alapos jártasságát árulja el a filozofia terén, de anélkül, hogy fejtegetései valaha szárazokká váltak volna, mert minden szavát a meggyőződés elevensége, mely vallásosság és önálló fel-fogás jellemzik. Dr. Szelényi Ödön felekezeti elfogultságtól teljesen ment és munkájában föllehetjük azt, a mit ő a prot. nevelés eszményének kitűz: a gondolkodás szabadságát és a folytonos haladásra való törekvést. Szigorúan logikus előadása indokolásul fölveti azt a kérdést, hogy a mai korban szükség van-e még egyáltalában prot. szellemben történő nevelésre? Szépen bebizonyítja azután a prot. iskolák nagy fontosságát nemcsak azokkal a, tagadhatatlan' nagy érdemekkel, melyeket a múltban, mint a nemzeti kultúra fátylavívői szereztek, hanem rámutatva a hivatásra, mely

„BITUMINA“

tisztá bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázást nem igénylő
== TETŐFEDŐANYAG. ==

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el. Csakis

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

reá a jövőben vár. Minden felekezeti iskola egységes, vallásos világnézettel látja el tanulóit; s annak az iskolának létjogosultsága nagyobb, mely tisztább és magasabbrendű világnézettel nyújt. Szelényi erre bizonysítja, a történelemre és a filozófiára támaszkodva, hogy a protestáns szellemű nevelés, mely a személyiség s a gondolkodás felszabadítására törekszik, minden haladásnak mindenkor legfőbb elősegítője volt és soha sem a tudománnyal, sem a nemzeti eszmével ellentétbe nem helyezkedett. Mivel pedig az individuális s másrészt a szociális paedagogia két szélsőséges felfogása között mindig a helyes középúton haladt, fontossága a jövőben beláthatatlan és éppen arra van hivatva, hogy a kath. nevelés túlságosan szociális irányát üdvösen ellensúlyozza.

Kimutatja ezután az előadó, hogy mivel a protestantizmus lényege az önálló kutatás, szabad vizsgálódás: a vallási téren éppen úgy, mint minden tudományos téren: ennél fogva a paedagogiában, melynek legfontosabb célja, hogy előmozdítsa az öntevékenységet, a prot. álláspontja a jövő.

Végül kiterjeszkedik dr. Szelényi arra a kérdésre is, hogy mely tantárgyak állanak különösebben a prot. szellemű nevelés szolgálatában s a nemzeti tárgyakat tartja e szempontból legfontosabbaknak. A természet-tudományok legújabb vívmányait szerinte meg kell ismertetni a felnöttebb ifjúsággal, már ama összefüggésnél fogva is, melyben azok a vallással állanak. Rá kell mutatni, hogy a keresztény vallási felfogásnak az evoluzionizmustól nincs mért rettegnie. Itt azonban önkéntelenül kidomborodik a középkorai filozófiai tanítás nagy szükségessége és fontos feladata, mely az addig szétszórtan nyújtott filozófiai ismereteket összefoglalva, egységes prot. világnézettel nyújtson. Égető szükség van továbbá, az előadó szerint, a vallásoktatás gyökeres reformjára. Nem győzi eléggé hangsúlyozni, mennyire kerülni kellene, különösen az alsóbb fokok, a dogmatikai anyagot, mely a vallásos érzelmet eltorzítja; s helyébe a szemléltetésen alapuló vallás-erkölcsi nevelés és az egyháztörténelem behatóbb ismeretése lépjen. Csak így támadhat a tanulóban meggyőződésből eredő, mély vallásosság.

A másik előadó *Bartholomaeidesz* Adél volt, a rozsnói ev. leányiskola igazgatója, ki a prot. leánynevelésről tartott alapos tárgyszerű felolvasást. Történeti sorrendben haladva, ismerteti az ág. hitv. evang. leányiskolák multját és azoknak a paedagogusoknak munkásságát, kik a tanintézetek emelkedését előmozdították. Az iglói, budapesti Deák-téri, eperjesi, a beszercebányai, rozsnói, aszódi és kőszegi leányiskolákkal foglalkozik részletesebben, és dolgozatát a prot. leánynevelés fontos feladatainak fejlesztésével végzi.

Éppen olyan időszerű, mint érdekes dr. *Hornyanszky* Aladár thol. akad. tanár szabadelőadása, mely theol. szakoktatásunknak küszöbön álló reformjával foglalkozik. Fájdalmasan nélkülözi a theol. főiskolákban az oktatás és tanulmányozás szabadságát, melynek pedig a tanítás e legfelsőbb fokán már nem volna szabad hiányoznia. A mostani berendezés és vizsgálati szabályzat megköti a tanárt, a túlságosan magas óraszám és a túlhajtott korlátozás a hallgató minden idejét erejét lefoglalja, anélkül, hogy önálló munkára ösztönözné, vagy a szabad önképzést lehetővé tenné. Nagyön fontos tárgyak, a szigorúan kiszabott idő és program mellett nem juthatnak szóhoz, s a theologus a szabad tárgyak hallgatásától is legtöbbször elesik. Mivel a tanuló hajlama és érdeklődése nem jön figyelembe, igen sokszor végtelenségig nem megbénul a munkaképvesség az önálló kutatási vágy, s a kiszabott forma betöltése lesz a főcél. Az előadó emelni kívánja a theol. akadémiák tudományos színvonalát; s hogy ezt elérjék, a vizsgálati rendszer teljes átalakítása, jó és megfelelő tankönyvek közbejuttatása elkerülhetetlen. Szükséges még a gazdag és könnyen hozzáférhető könyvtár is, hogy, az eddigi passzív elfogadó szerep helyett, a hallgató ismeretei összegyűjtésében aktív részt vegyen. Szemére veti ezután az előadó akadémiáinknak, hogy bennök egyoldalúan a történeti szempont uralkodik, s figyelmüket kizárólag a multa fordítják. Ezzel tudományuk elvonttá lesz, mely a jelen élettel semmi kapcsolatban sincsen; a tudományok legújabb óriási haladásáról s részbeni átalakulásáról nem vesz tudomást s éppen emiatt korával nem halad, s a főiskolákból kikerülő ifjú nemzedék a modern filozófiai áramlatok-

ban járatlan lévén, az egyházat újabb gyakran érő támadásokkal szemben nincsen eléggé fölfegyverkezve. Ezért multhatatlanul szükségesnek tartja, hogy a theologiai főiskolákat idejüket mult terhektől megszabadítsák és a modern filozófiai és szociológiai tanoknak bennök helyet adjanak.

Dr. *Mágócsy-Dietz* Sándor alelnök magvas felszólalásában magasabb tudományos színvonalakat kíván a lelkesképzésnél meghonosítani, és hibául rója fel, hogy eddig a gyakorlati életre való előkészítés igen hiányos volt.

Az utolsó előadó dr. *Réz* Mihály jogakadémiai tanár, a jogi főiskolák reformjának szükséges voltát hangoztatja. Kárhooztatja, hogy míg mindenki az egyetemekre tódul, hol materialista és internacionális irányú a nevelés, mely a túlzúsóftóság miatt intenzív nem is lehet, addig a prot. jogi főiskoláknak hallgató kevés jut, noha ezek voltak régtől fogva a nemzeti és a prot. kultúra bástyái. Sürgeti az egyetemeken a létszám megállapítását s a prot. jogi tanárok helyzetének mielőbbi teljes rendezését.

A gazdag tartalmú Évkönyv végül az ág. hitv. ev. Tanár egyesület alapszabályait is közléteszi.

Dr. *Bruckner Győző*, iglói ev. főgimnáziumi tanár.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör ezévi közgyűlése márczius 14-ikén d. e. 11 órakor lesz megtartva.

Az Eperjesi Széchenyi-Kör márczius 15-ikén, hétfőn, d. u. 3 órakor a városi Vigadó nagytermében *hasafias ünnepélyt* rendez a következő műsorral:

1. **Ének.** Előadja a helybeli gör. szert. kath. kántortanítóképző-intézet dalkara, *Kizák* János vezetése mellett.
2. **Mi a haza?** Ábrányi Emiltől. Szavalja *Victoriss* László.
3. **Ünnepi beszéd.** Tartja *Koröly* Géza.
4. **Ének.** Előadja a helybeli gör. szert. kath. kántortanítóképző-intézet dalkara, *Kizák* János vezetése mellett.

Népszerű felolvasás. Márcz. 7-ikén rendezett a Kör népszerű felolvasó-estélyt a Vigadó nagytermében. Ez alkalommal *Frenyo* Lajos koll. főgimn. tanár bemutatta *Sárosvármegyének nyugati részét* 120 vetített-kép kíséretében. A nagyszámú közönség vármegyénk szebbnél-szebb részleteiben sokat gyönyörködött és megelégedésének élénk tapsviharban adott kifejezést. A zenét az 5. sz. gyalogezred zenekara szolgáltatta.

Az idegen-nyelvi választmány estélye márcz. 9-ikén folyt le. Elsőben a tagok francia nyelven társalogtak; majd pedig többen felolvasták Jehan Soudon-nak «Histoires américaines» (Amerikai történetek) című kötetéből: a «Mon chinois» (Az én kínainak) és 2. «Le Noël de l'émigrant» (A kivándorló karácsonya) című darabokat. Ezzel az idei évad estélyeinek sorozata bevégeződött, s azok 1909. őszén fognak folytatódni. Ez alkalommal lehetetlen, hogy a legnagyobb köszönet és hála hangján meg ne emlékezzünk *Ludmann* Ottórol, a szakválasztmány elnökéről, ki a legnagyobb odaadással és ritka buzgalommal mindig azon volt, hogy az estélyek mennél érdekesebbek és változatosabbak legyenek, és kellően sikerüljenek. De elismerést érdemelnek az estélyeket látogatott hölgyek és urak is, kik ezzel is fényesen igazolták, hogy a művelt nyugat népei közt a legelső sorába tartozó angol és francia nemzeteknek nyelve és nyelvei iránt érdeklődéssel vannak, s így hozzájárultak ahhoz, hogy a mi nemzetünk tagjainak műveltsége fokoztassék és látóköre tágitassék.

Zeneestély. Márczius 10-ikén rendezte a Kör a folyó évad utolsó hangversenyét, a mely az eddig rendezett élvezetes esték sorozatának méltó befejezése volt. Teljes elismerés illeti a zene- és képzőművészeti szakválasztmányt azért a fáradhatatlan buzgalmaért, melyet ez esték változatos s a mellett magas művészi színvonalon álló műsorának összeállításánál mindenkor kifejtett. Az utolsó est rendezése *Mathery*

Gusztávnak, a szakválasztmány elnökének érdeme, ki, mint eddig úgy ezúttal is páratlan ambícióval és — különösen a véletlen miatt megcsonkult műsor pótlásánál megnyilatkozott — leleményességgel igyekezett biztosítani az est sikerét, a mely meg is volt. A legteljesebb elismerést érdemli meg lelkes és önzetlen buzgalmaért. *Hoffmann* Ferencz, a katonazenekar karmestere, szintén részolgált a közönség hálijára és elismerésére, a melynek csak szerény jelvénye volt az a díszes, hosszú szalagos babékoszorú, melyet a hangverseny megkezdése előtt a Kör neki átnyújtott. Nem ajándék ez s nem jutalom, mert hisz' sokkal gyöngébbek a Kör anyagi viszonyai, semhogy a derek karnagy önzetlen fáradságát jutalmazni tudná. Emlék ez a babékoszorú, melynek hálijára, hogy művész tulajdonosát visszaemlékeztesse első évi nagyszerű sikereire s azon szeretetre, ragaszkodásra, melylyel a közönség irányában viseltetik. A katonazenekar kezdte meg a hangversenyt Beethoven «Symphoniá-jával, s a már megszokott szabatosággal adta vissza a zeneköltő által e művészi alkotásában kifejezésre juttatott érzelmeket, melyek a hazájába visszatérőt eltöltik, továbbá a földi élet vígságát, majd ezzel ellentétben a vihart, végül a vihar után beálló csöndes, kellemes állapotot jellemző hangulatot. Ezt követte *Zofahl* Júlia miskolci hangversenyének vezetője, volt operabéna éneke, a mit *Eckerdt* Laura, ugyancsak miskolci zongoraművész, az ottani konzervatórium tanárnője, zongorajátéka kísért. Utóbbi ezután önálló pontban külön gyönyörködött a hallgatóságot művészi zongorajátékával. Előbbi Saint-Saëntől szerzett «Sámson és Delila» című dalt adta elős egy csapásra meghódította közönségünket nyugodt, legteljesebb rutinra valló, határozott s a mellett kellemesen csengő hangjával. *Eckerdt* Laura Tschaikowszky «Románcz»-át és «Karácsony»-át játszotta igazi tudással és érzéssel. A közönség kihívására a másodikat megismételte. A közönség *Eckerdt* Laura játékát nagy figyelemmel és élvezettel halgatta s kellően méltányolta, hogy a bájos megjelenésű, fiatal művész a Tschaikowszky-féle nehéz darabnak előadására is vállalkozott. Föllépését teljes siker kísérte, mit a többször felzúgott viharos taps igazolt. E három pontot a műsorban követő negyedik pont, a bécsi hárfaművész vizsálépése következtében, elmaradt s helyette *Erdélyi* Géza temesvári tilinkóművész lépett föl, a ki éppen Eperjesen időzött s előző estén a Berger-féle kávéházban már megismertette művészetével közönségünk egy részét. Mint végzett konzervatorista, Bruchnak «Grand Concert-Polká»-jával kezdte meg játékát, a melyet a közönség zúgó tapsai következtében még két ízben más-más darabbal megtoldott. — Egyébiránt ez alkalommal is tapasztaltuk, hogy a közönségnek nagy része hajlandó a magyar zenét előnyben részesíteni a nem-magyar klasszikus zenével szemben, mert a lelkesedés és tapsvihár főleg akkor jelentkezik, ha a szereplő művész a klasszikus darab után játékát egy-egy magyar nótával megtoldja. *Erdélyi* tilinkójátéka után ismét *Zofahl* Júlia énekszámát következett, s az első alkalommal talán még szebben, még nagyobb művészettel adta elő Brahms «Bölcsődalá»-t, Hildach «Tavasza»-t és Tarnay «Alkonyat» című darabját. Külön kell kiemelnünk *Eckerdt* Laura énekkísérő zongorajátékát, mely az énekművész énekéhez a legnagyobb szabatosággal és művésziességgel alkalmazkodott. A legutolsó pontot a katonazenekar játéka szolgáltatta: Bachó István «Magyar ábránd» című zeneművét adta elő. A darab a Himnuszsal kezdődik, a melynek hallatára a közönség felállt; majd sorra kerültek benne a «Hunyadi László» és egyéb magyar részletek, végül a Rákóczi-induló. A gyönyörű egyveleg *Hoffmann* karmester tapintatos választásának bizonyult és a közönség lelkes hazafias motívumára is hatván, tomboló lelkesedést váltott ki. A záró- és, mondhatjuk, búcsúest iránti érdeklődés egyébként oly nagy volt, hogy a tágas zenterem az érdeklődők befogadására szinte szűknek bizonyult.

HIREK.

— **Kinevezések.** A király *Chanáth* Miklós s.-a.-újrhelyi tvsz. bírót a kassai táblához bírónak; a földművelésügyi miniszter *Preisner* Nándor, *Kriszta* Gyula, *Terényi* Sándor, *Masztics* Ádám és *Varjon* Géza főerdészeket a VIII. fiz. oszt.-ba főerdőmérnökökké;

Sirolin

Emeli az étvágyat és a tevélyt, meggyógyítja a köhögést, vladékot, újjal izsádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értékesen utánszabot is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt).

„Roche”

Egyszerű orvosi rendelésre a gyógyszerkereskedésben — Ám Orvostudományi Intézetben

Szecska Dezső erdész a IX. fiz. osztályba érdemérvénnyel; a pénzügyminiszter Hambrich Károly eperjesi p. ü. irodavezetőt a IX. fiz. oszt.-ba p. ü. irodavezetővé; Gedze Ernő és Kovács György eperjesi p. ü. irodatisztereket a X. fiz. oszt.-ba p. ü. irodatiszterekké kinevezte.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ribiczey Piroška, eperjesi áll. tanítónőképző-intézetű nevelőnőt állandó helyettes-tanítónői minőségben a zalatnai áll. polg. leányiskolához; a kassai kir. ítélőtábla elnöke Kocsán Kornél löcsei törvényszéki joggyakornokot az eperjesi törvényszékhez áthelyezte.

— **Egyházi közgyűlés.** Az eperjesi ág. hitv. ev. egyházközség vasárnap, márczius 14-ikén, d. u. 3 órakor a Kollégium orgonatermében közgyűlést tart. Tárgyai: az 1908-iki számadások megvizsgálása, az 1909-iki költségvetés és egyházi adó megállapítása, folyó ügyek. Az egyházi adóra vonatkozó felszólalásokat ez alkalommal elő lehet adni a közgyűlés nyomban elbírálja.

— **Az érdem jutalma.** A BUDAPESTI Közlöny jelentése szerint királyunk — személye körüli miniszterének előterjesztésére s bizonyára méltányosan és igazságosan gondolkodó és érező főispánunk kezdeményezésére — t. évi febr. 28-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával *Nudaskay Sándort*, Eperjes szab. kir. város érdemes és népszerű főpénztárosát, *«hosszas és buzgó szolgálata elismerésül»* a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A legmagasabb kitüntetést elsőnek maga főispánunk tudatta vele, hivatalos átiratban. A midőn ezt a rég megérdemelt kitüntetést a magunk részéről is jóleső örömmel közöljük, sietünk kijelenteni, s ennek tekintetével minden igaz polgára, hogy ez a kitüntetés csakugyan nagyon érdemes férfiút ért, a kinek hűségét szolgálataiban igen gazdag, 44 évi városi közszolgálat példány- és mintaképül szolgálhat az összes tisztviselőknél. Az érdemes férfiú 44 évi közszolgálatát a pontos és hű kötelességteljesítésnek szakadatlan láncolata. Már 1865-ben lépett, mint pénztári gyakornok, Eperjes város szolgálatába. A város közönsége korán felismerte benne a példás munkásságú, fáradságot nem ismerő, igazságszerető s a közönség irányában mindig humánus és lelkiismeretes tisztviselőt, s azért rövid időközökben fizetéses gyakornoknak, majd pénztári tisztnek és adópénztárosnak, végül 1889. július 1-jén főpénztárosnak választotta. E közszolgálatban úgy Eperjes városnak közönsége, mint annak tisztikara mindenkor azzal a tiszteletteljes ragaszkodással és becsüléssel illették, a melyre csak igazán hasznos munkában eltöltött élet számíthat. A város jól felfogott érdekeinek folytonos szemmel tartása mellett, valódi szabadelvű gondolkozással hivatalos kötelességeit a közönséggel szemben mindig úgy teljesítette, hogy, minden zaklatás vagy idegeskedés mellőzésével, minden egyes alkalommal tanácsos és tettel szolgált annak, ki támogatására szorult. Pénztárosi állását nem kenyérkereseti pályának, hanem a legnehezebb időkben is hivatásnak tekintette. Tisztviselőtársai és a város közönsége mellett a képviselőtestület, sőt a pénzügyminiszter is honorálták az ő példás buzgóságát, a midőn az utóbbi őt 1896-ban az eperjesi adókövető-bizottság rendes tagjává, majd h-elnökévé kinevezte. A képviselőtestület pedig 1904. febr. 27-iki gyűlésében, 40 évi, példás ügybuzgalmaért, osztatlan jkvi elismerésben és évi 1000 kor. személyi pótlékban részesítette. De munkabíró erejét hosszas és eredményes hivatalos szolgálata sem merítette ki. Nem volt városunknak olyan társadalmi és politikai mozgalma, a melyben, sokszor döntő eredménnyel, aktív szerepet ne vitt volna. Ennyi közhasznú szolgálat valóban méltó volt a legfelsőbb elismerésre. Mi a magunk részéről is a méltán kitüntetett férfiúnak őszintén gratulálunk. Ad multos annos! —k.

— **Vármegyei közgyűlés.** Sáros-vármegye törvényhatósági bizottsága rendes, tavaszi közgyűlését márcz 22-ikén tartja. Ezen fogják az újonnan szervezett héthársi járás részére rendezésített tisztviselői állásokat választás útján betölteni.

— **Halálozások.** Farkastalvai *Mauks Pál* eperjesi p. ü. titkár neje szül. sarudi és dubravitzai Battik Lujza márczius 6-ikán, hosszas szenvedés után, életének 59-ik évében elhunyt.

Bolus Ede 56 éves, kisszebeni kereskedő márcz. 8-án, Eperjesen, a Zborovszky-féle vendéglőben hirtelen meghalt. Holttestét rokonai Kisszebenbe szállították.

Wott Béla tótsóvári fő-erdőőr és neje gyermeke *Zolán*, márczius 10-ikén, 15 éves korában, hosszabb szenvedés után meghalt.

Öz. id. zebegnyői *Dienes Istvánné* szül. márkus- és batizfalvi Máriássy Mária, néhai id. Dienes István, a tiszánimnői kerületi tábla volt elnökének özvegye márcz. 11-ikén, hosszas szenvedés után életének 91-ik évében Eperjesen elhunyt. A megboldogultban Dienes József és Dienes Lajos édesanyjukat veszítették el.

Rosenberg Ráfél életének 41-ik évében, márczius 11-ikén jobblétre szenderült. Az elhunytban dr. Ferbstein Márkné és dr. Rosenberg Teofil testvéröket gyászolják.

Deési és diószadi dr. *Tar Károlyné* szül. Lintner Anna márczius 12-ikén, életének 21-ik évében Eperjesen elhunyt.

— **Az eperjesi «Erzsébet»-körház** terveinek elkészítésére Eperjes város tanácsa pályázatot hirdet. A tervek április 10-ikén déli 12 óráig nyújtandók be. A bíráló-bizottság tagjai: dr. Csáthy Ágost egyetemi m.-tanár, Dóbiás Ede műszaki tanácsos, dr. Ferbstein Márk vármegyei és dr. Holénia Gyula városi főorvosok, valamint Bretz Sándor városi építész. Eddig mintegy 30 ajánlat érkezett be.

— **Ügyvédi iroda-megnyitás.** Dr. *Both Tamás* Eperjesen ügyvédi irodát nyitott.

— **Kitüntetett községi bírók.** A király, mint a hivatalos lap jelenti, *Mátyás András* Girált községi és *Deszatyák János* Alsósebes községi-bírónak, buzgó szolgálataik elismerésül, az ezüst-éremkeresztet adományozta.

— **Márcz. 15. és a Kollégium.** Minden időkben hazafias Kollégiumunknak derék ifjúsága Eperjes sz. kir. város közönségéhez a következő felhívást bocsátotta ki. «Polgártársak! Ünneppal közel; nagy, nemzeti ünnepnap, midőn minden igaz hazafi kegyeletteljes szeretettel gondol vissza azokra a, nagy napokra, melyek hazánk történelmében új, előretörő korszakot nyitottak meg; visszagondol azokra a, nagy férfiakra, azokra, a nemzeti géniusz által féltetett hősökre, a kik rendkívüli tetteikkel, lángoló hazaszeretettel oly szolgálatokat tettek ennek a sokat szenvedett népnek, hogy emlékeiket évezredek sem fogják kitorolni a késő nemzedék szívéből. Márczius idusa! A szabadság, testvériség, egyenlőség szent ünnepnapja ez! Buzgó fohászt, áldó imádságot rebegnek az ajkaid; önzetlen hazaszeretettel, törhetetlen honfíúi hűséget fogadnak a szíved e napon. A Kollégium ifjúsága, az ősi mult tradícióihoz híven, ez évben is megünnepeli az emberi jogok érvényesülésének emlékét, a szabadság ébredésének évtordulóját. Lelkes örömmel, keblében erős hazafíúi meggyőződéssel mutatja be e napon a hála és kegyelet áldozatát a hazaszeretettel szent oltárán. Az ünnepélyt *f. év márczius 15-ikén d. e. 11 órakor vendései a Kollégium dísztermében.* Az ünnepély műsora a következő: 1. «Talpra magyar!» Rieger Györgytől. Énekl. a koll. tanítóképző-intézet ifjúság dalkara, *Bacskaý Ferencz* IV. é. tképző-intézetű növendék vezetése alatt. 2. Megnyitó-beszéd. Tartja *Dániel Szabo* György, a Theologiai Testület elnöke. 3. «Petőfőről.» Írta Szabados János. Szavalja *Maixner Emil*, koll. főgimn. VIII. o. tanuló. 4. Ünnepi beszéd. Tartja *Antal Pál*, az Eperjesi Joghallgatók Testületének elnöke. 5. «Nemzeti zászló.» Huber Károlytól. Énekl. a koll. főgimn. ifjúsági dalkör, *Saguly József* főgimn. tanár vezetése alatt. 6. «A templom.» Írta *Csengey Gusztáv*. Szavalja *Dávid Károly*, IV. é. theol. akad. hallgató. 7. Hunyadi-induló. Előadja a koll. tanítóképző-intézet ifjúsági zenekara. Polgártársak! Jertek! Ünnepejtek velünk! Forrjon össze lelkiünknek közös édesanyánk, Magyarország, boldogulásáért az Ég urához szálló forró imája! De adjuk külső jelét is lelkesedésünknek: *öltösek a hazak lobogódszt*; hadd hirdesse a lengő trikolor, hogy márczius tizenötödike ünnepnapja a magyarnak! Jertek el mindnyájan! Szeretettel vár benneteket a Kollégium ifjúsága.»

— **A Rákóczi Kath. Kör** márczius 14-ikén, vasárnap, hazafias ünnepély keretében ünnepli meg a nagy idők emlékezetét. Az estély műsora a következő: 1. Huber K.: «Szabadságdal.» Énekl. a Kör dalárdája. 2. «Népdalegyveleg.» Előadja a kir. g. kath. tanítóképző-intézet zenekara. 3. Ábrányi E.: «Márczius tizenötödikén.» Szavalja *Karvajszky István*. 4. Ünnepi beszéd. Tartja *Ágoston Károly*. 5. Lányi E.: a) Kossuth-gyászdal; b) Népdalegyveleg. Énekl. a Kör dalárdája. 6. Kossuth-induló. Előadja a kir. g. kath. tanítóképző-intézet zenekara. Az estély — tekintettel a jogász-ifjúság által este 6 órakor rendezendő fáklyásmenetre — d. u. fél 5 órakor kezdődik. Belépté-díj nincs.

— **Hazafias műkedvelői előadás.** Az Eperjesi Joghallgatók Testülete, a márcziusi nagy napok emlékére, márczius 14- és 15-ikén jótékony célú színelőadást rendez a következő műsorról: 1. «Ossián» Beschitt-től. Előadja a koll. tanítóképző-intézet énekara *Kapó Gyula* tanár vezetése mellett. 2. «Keresd a szíved.» Dráma *Jókai Mórtól*, 4 felvonásban. Rendezők: *Matherny Gusztáv* és *Saly Győző*. Ügyelők: *Jellinek József* és *Fuhrmann Dezső*. Sűgő: *Cséplő Győző*. — Személyek: Öz. gróf *Baranghyné*: *Vogel Béláné*, *Richard*, fia, huszárkapitány; *Bornemisza Miklós*, *Báró*

Plankenhorst Alfonzine: *Gerhard Béláné*, *Alice*, leánya; *Balpataty Ilona*, *Liedenwall Edith*, unokahuga; *Markó Erzsike*, *Palwitz Hugó*, őrnagy; *Antal Pál*, Révy *Richard*, belső titkos tanácsos; *Kósch István*, *Mauzman Friedrich*, aulista hadnagy; *Elszász Sándor*, Pál, vén huszár *Richard* szolgálatában; *Horváth Aladár*, *Gábor* fiatal huszár; *Földi Viktor*, *Jean*, komornyik *Plankenhorstéknál*; *Uhlarik József*, *Jungfernkranz*: *Fehér Gyula*, *Geldkatz*: *Thomola Béla*, *Donnerkeil*: *Horváth Károly*, *Schorinka Jarosláv*, zongoraművész; *Jellinek József*, *Futár*: *Matavovszky István*, *Vén huszár*: *Ihász Imre*, *Ujoncz honvéd*; *Kribel Aladár*, *Utász*: *Fehér Gyula*, *Veressipkás*: *Renvers Ferencz*, *Palócz* nemzetőr; *Lovik Ernő*, *Ápolónök*, *sebesülthordók*, *sebesézek*, *huszárok*, *honvédek*, *nemzetőrök*, *aulisták*. Színhely: *Bécs* és a *Királyerdő*. Idő: 1848—49. — Kezdeté pont 8 órakor. Pénztárnyitás 7 és fél órakor. Mind a két előadásra jegyek előre válthatók *Kósch Árpád* üzletében és az előadás napján a pénztárnál d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig. Az örökös páholytulajdonosok páholyai márczius 14., illetve 15. d. e. 11 óráig tartatnak fenn. A 15-iki színelőadás után *társasvacsora a «Fekete-sas»* összes termeiben, melyre a közönséget szívesen látják. Tekintve azt, hogy a tiszta jövedelem a *Jogász-Otthonra* fordítatik, a közönség szíves részvételét kéri az Eperjesi Joghallgatók Testülete.

— **Szalonkázáshoz** töltenek 9, 10 és 11 fillérével darabonként *Theiss Arminnal* Eperjesen, *Fő-utca 58-ik sz. alatt* kaphatók.

— **A Magyarorsz. Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyulete**nek eperjesi (155-ik számú) fiók-pénztára a jövő vasárnapon, márczius hó 21-ikén délután fél 3 órakor a városház tanácstermében tartja meg évi rendes közgyűlését. Erre nemcsak az egyleti tagokat, de az érdeklődő nagyközönséget is meghívja. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Két jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése. 3. A választmány évi jelentése. 4. A zárószámadás elfogadása és a felmentvény megadása. 5. Esetleges tisztújítás. 6. A központi évi jelentés előterjesztése és küldötték választása. 7. Netáni indítványok és új tagok felvétele. Az egyletnek tagja lehet minden, rendes foglalkozással bíró férfiú és nő 14. életévétől kezdve különbség nélkül, orvosi vizsgálat mellőzésével. Beiratai díj 1 kor. 50 fill.; heti illeték 20, 24 vagy 30 fill. Tíz évi tagság után az egylet a rokkant tagoknak 8-40, 9-80, illetőleg 11-90 kor. heti segélyt nyújt. A helyi fiók-pénztár évi összes bevétele 2753-76 kor., kiadása 59-82 kor. volt; a központba küldtek 2693-94 kor.-t. Tagok száma az év végén 242. Külön segélyezési alapja (mai napig) 2700 kor. Az egylet központi választmányának évi jelentése az 1908-ik esztendőről érdekes dolgokat mond el az ország ezen, egyik legelterjedtebb egyletéről; a többi közt, hogy az elmúlt esztendőben 22,547 új tag iratkozott be az egyesületbe, vagyis 832 taggal több, mint az első tíz esztendő végével elért rendes fizető tagok száma volt. Az egyesületbe, megalakulása óta, 99,651 tag iratkozott be. Ezek közül a rokkant tagok sorában van 370, meghalt 2361, töröltek a tagok sorából 24,674-et, mindezeknek leszámlálásával, az 1908. esztendő végével 72,246 rendes fizető tagja van az egyesületnek. Mindez az adat bizonyítja az egyesületnek valóban sikeres és áldásos működését. Érdekeségénél fogva megemlítenéd még, hogy az egyesület 16 évi fennállása óta 399,112 kor. 83 fillért fizetett ki alapszabályszerű segítségképpen. És hogy 1908. végén az egyesület teljes vagyona 4012,361 kor. 84 fill. volt.

— **A kassai protestáns-estély** (márcz. 7.) igen jól sikerült. Óriási és előkelő közönség töltötte meg a Schalkház-szálloda dísztermét. Elsőnek *Mohr Béla* kassai ev. lelkész lépett a dobogóra és a közönséget, meg az eperjesi vendégeket szép beszéddel üdvözölte. Majd az eperjesi ev. theol. akad. ifjúsági énekara — *Szánik Ernő* vezetése és *Augustány E.* tanár harmónium-kíséréte mellett — *Serly Lajosnak* «Bizalom Istenben» cz. darabját érczes hangon és nagy hatással előadta. Utána *Draskóczy Lajos* megnyitó-beszédet mondott, és *Perkins Gilman* angol író értekezése nyomán, fejtegette, hogy a nőnek az otthonban, a családi életben, nem pedig a külvilágban kell érvényesülnie. Szép eszméi és költőies, vonzó előadása általános tetszésre találtak. *Mayer Endre* az ev. diakonisszai intézményről tartott felolvasást, melyben fejtegette ennek a nálunk még csak csírájában meglévő, de rendkívül hasznos intézménynek jelentőségét, és ezzel kapcsolatosan kiterjeszkedett arra a kérdésre, hogy mi annak az oka, hogy, míg a protestántizmus az egész világon hatalmasan izmosodik és terjeszkedik, addig Magyarországon egyre gyengül. Különösen az anyáknak ajánlja, hogy gyermekeiket hitben neveljék. Szólt a híres kaiserswerti és bieleföldi ev. ügy a budapesti ref. és pozsonyi ev. diakonissza-intézetekről is. A végén keserűen felkiáltott, hogy mit

látta Bocskay István az egykori protestántsímból Kassán, ha, feltámadva, ott szétnézne. A tartalmas és igen tanulságos felolvasás a hallgatóságra mély benyomást gyakorolt és szerzőjének jól megérdemelt elismerést szerzett. Ezután Csengey G.-nak «Caraffa» cz. drámai költeményét Weisz Gusztáv (Caraffa), Dávid Károly (Keczer András), Vietórisz L. (hadsegéd) és Krieger M. (íródeák) theologusok igen sikerülten adták elő, s különösen Weisz G. a czímszerepben igen jól és hatásosan ábrázolta az elbizakodott fő-generált, ki Eperjesen élet és halál ura volt, a vértörvényszéknek is parancsolt, és, elsőnek, Keczer Andrást vérpadra is hurcoltatta. Majd a theologusok énekkara Klein B. «XXIV. Zsolta»-át zengette el, s a gyönyörű darab és annak pompás előadása a hallgatóságot egészen magokkal ragadták. Végül Révész Kálmán kassai ref. esperes-lelkész záróbeszédet mondott és az egykori híres Pentapolis két legjelentékenyebb városa (Kassa és Eperjes) együttes működése felett örömet, a közönségnek és az eperjesieknek pedig köszönetét fejezte ki. Reméli, hogy a protestáns-estélyek folytatódni fognak (legközelebb a sárospataki ref. Kollégium látogat el Kassára). Estély után 500-terítékű díszvacsora következett; utána pedig az ifjúságnak az a része, mely a táncot mindig kedveli, cigányt hozatott és a legkedélyesebb hangulatban hajnali 3-ig vigadott. Eperjesről a fentiekben és az összes theologusokon kívül jelen voltak: Mayer Endréné, Mayer Évi, Molitórisz Istvánné, Deák János, Gerhard Béla, Kovácsy Kálmán (Rákospalota), Obál Béla, dr. Obetkó Dezső, Peskó Ödön, dr. Szilávik Mátyás stb.

— Zártkörű francia estélyek.

Mint hogy tudomásunkra jutott, hogy a múlt számban hirdett azon napokon, melyekre zártkörű előadásainkat jeleztük, a nagydemű közönség más irányban van lefoglalva előadásaink idejét úgy változtattuk meg, hogy az első előadás f. hó 20-ikán fog megtartatni, a többiek pedig a nagydemű közönséget előadásunk folyamán és az EPERJESI LAPOK későbbi számában fogjuk értesíteni. Az első f. hó 20-ikán az «Erzsébet» árvaházban 6¹/₂ órákor megtartandó előadás műsora a következő:

1. «La cigale chez la fourmi» de Lafontaine.
  2. «L'Avare». Comédie de Molière. Ier acte IIIe scène.
  3. «La Grammaire». Comédie en un acte de Labiche.
- A zenét a cs. és kir. 5. gy.-ezr. zenekara szolgáltatja.

— **AM. Kárpát-egyesület Eperjesi Osztályának** ezidei túrista-estélyei, az eredeti tervtől eltérően, a következő napokon fognak megtartatni: márczius 25-ikén Eperjesen, márczius 28-ikán Kiszszébenben, április 17-ikén Bártfán.

— **A Fő-utca parkozása** céljaira az Eperjesi Takarékpénztár, a társulat 50-éves fennállásának emlékére, annak idején az Eperjesi Széptő-Egyesület javára tudvalevőleg 20 ezer kor.-t adományozott azzal a kikötéssel, hogy a tőke csak a közgyűlés engedélyezése mellett adható ki. Az egyesület most a pénz kiadása iránt folyamodván, a takarékpénztár április 7-ikén ez ügy tárgyalása végett rendkívüli közgyűlést fog tartani

— **Az eperjesi ipar ügyeinek előmozdítására** Stark Zsigmond okl. gépészmérnök, az eperjesi villamosmű igazgatója bármely műszaki ügyben helybeli iparosainknak a legmesszebbmenő útbaigazítással és irányítással díjtalanul szolgál.

— **Az Eperjesi Dalegyet** működésében egy idő óta sajnálatos szünet állott be. Ennek oka az, hogy az egyesületnek jelenleg első-tenoristája nincs, s így a nyilvánosság előtt való szereplésében az óhajtott tökéletes módon nem érvényesülhetne. Reméljük, hogy derék egyesületünknek ezt a hiányt pótolnia mennél előbb sikerülni fog.

— **Közművelődési hagyomány** A nemrég elhunyt Breuer József kir. kuriai bíró az eperjesi ág. hitv. ev. Kollégium javára 2000 koronát hagyományozott.

— **Előítételek alkonya.** Önmegbecsülésünk hiányát jelentette egészen a legújabb időkig az, hogy a magyar termékek iránt előítélettel viseltettünk. Virágzó pezségőiparunkat például hosszú időn át háttérbe tolta ez az előítélet, s csak néhány esztendeje annak, hogy a magyar pezségőt a közönség megbecsüli és szívesebben iszja, mint a drágább külföldit. Hogy e téren megszűnt az előítélet, az különösen az *Andrényi* pezségőnek köszönhető, e zamatos, illatos nedűnek, melynél jobbat hiába keresünk.

— **Városrendezés.** Városunk tavaszi tisztaságának előmozdítására igen jó hatással volt a hatóságok az az intézkedése, hogy a Fő-utczáról a halmokba hordott havat elvitette. Ezáltal legszebb utcáinknak külső képe sokat nyert. Ez alkalommal az

utczai átjáróknak szaporítását mérnök-tanácsosunknak szíves figyelmébe ajánljuk. Szükségesek volnának új átjárók a Fő-utca több pontján, valamint különösen a róm. kath. nagytemplomhoz és a ferenczrendiek templomához. Mindkettőbe állandóan, gyakran alkonyatkor is, igen nagy közönség jár, mely az átjáróság és a buzgóság ezen hivatott helyiségeibe csak kellemetlen, rögös, télen és tavasszal jéggel borított, síkos, nem ritkán alig járható úton kénytelen menni. A nagytemplomhoz vezető átjárók a Fő-utca mindkét oldaláról és lehetőleg a plébániától is kiindulólag volnának elkészítendők.

— **Az Eperjesi Tanári-kör** márcz. 6-ikán, szombaton, d. u. 5¹/₂ órákor rendezte az évad utolsó felolvasó-estélyét, s az érdeklődő közönség ez alkalommal is egészen megtöltötte a vármegyeház nagytermét. Ez az estély is mindenképpen élvezetes és tanulságos volt. Elsőnek a kir. kath. főgimnázium Dalköre adott elő magyar népdalokat, *Kletsz* Gábor főgimn. tanár vezetésével, s a szomorú, majd víg dalok a hallgatóság lelkében is megfelelő érzéseket ébresztettek föl. Azután *Dancs* Andor koll. főgimn. VII. o. t. elszavalta Szabados János «A Tisza» cz. költeményét. Igen kellemes, tiszta hangon, helyes felfogással s megfelelő tüzeltől tolmácsolta a költemény szép gondolatait, s méltó tapsban részesült. Végül *Teltsch* Kornél koll. főgimn. tanár felolvasta Orosz Endre «Az ősemlék» cz. ismereteseit, mely világos és teljes képet nyújtott az ősvilági emberekről, ezek lakásáról, táplálékáról, foglalkozásairól, ruházatáról s végre azon készítményeiről, eszközeiről, a melyek használata által az állatokkal szemben kimutatta emberi természetének felsőbbiségét. Az ősemlék első eszközei kőből készültek, a miertis e korszakot kőkorszaknak szokás nevezni. A fémek megismerésével a bronz-korszak következett el s végre a vas fölfedezésével kezdődött a vas-korszak, a melyben mi is élünk. A közönség a hallottakat egyúttal szemlélhetette is a felolvasást kísérő képeken, a melyeket *Pesko* Ödön koll. főgimn. tanár vetített.

— **Abrillians-ékszer.** Hónapokig közönséget tárgya volt az a gyönyörű collier, melyet Löw Sándor budapesti ékszerész (József-körút 81. sz.), József főherceg kamarai szállítója, készített és szállított a Petőfi-Háznak. Készítményei magyar ipartermékek, és kiváló ízlésű kivitelűknél fogva nevezetesek. A kamarai szállító címet is ezért kapta.

— **A kassai színház műsora** a következő: vasárnap (márcz. 14.) d. u.: «A drótostó» (op.), este: «Budavár bevétele» (színmű); hétfő: «Aranylakodalom» (tört. színmű); kedd: «Az erdészleány» (op.).

— **Köszönet és nyugtázás.** A kollégiumi főgimnázium ifjúsági köreinek az országos tornaversenyen résztvevő szegény tanulók segélyezésére márczius 7-ikén rendezett *Tompa-ünnepélyén* felülizettek: 10 koronát: Bielek László, Kubinyi Albert, dr. Schmidt Gyula; 9 koronát: Kovácsy Kálmán (Rákospalota); 5 koronát: Gömör János, dr. Kakász Béla, Kovaliczky János, dr. Propper Adolf, dr. Vályi János; 4 koronát: Kósch Árpád, dr. Mikler Károly; 3 koronát: Kovaliczky Kornél; 2 koronát: Czékus László (Abaujszántó), Dúzs Mária, Fischer Bernát, Hoffmann Mór, özv. Karlef Józsefné, Klefner Gyula, dr. Szehtlo János, Zaborovszky Béla; 1 koronát: Liptai Lajos, br. Sardagna Béla, Tahy József, dr. Tergina Gyula; 0.80 koronát: Weisz Gusztáv; 0.50 koronát: X. Y.; 0.40 koronát: Sziklai István; 0.20 koronát: N. N. a kiknek a *kollégiumi főgimnázium igazgatósága* ezúton köszönetet mond.

— **A mezőgazdák** érdekelni fogja, hogy az utóbbi két évben az impregnált répamag körül keletkezett vita és a szakajtóban fejlődött tollharc jelenleg mily fordulatot vett. Határozottan annak a pártnak győzelmével végződött, mely az impregnált répamag mellett foglalt állást. Ugyanis — mint értesülünk — a répamagtermelés hazájában, Quedlinburgban (Észak-Németország), gazdák és kereskedők kivánságára «Répamagot impregnáló vállalat» létesült, Waegener és Társa czég alatt, a hol bizonyos illeték ellenében úgy gazdák, mint kereskedők impregnáltatják répamagjaikat. Ezen a mezőgazdaságra fontos vállalat hónapok óta van üzemben és, mint halljuk, rendkívül igénybe van véve. Így tehát a gyakorlat ismét ráczáfolt a szürke teoriára, és az a tudomány, mely az impregnálás ellen agított, esődot mondott. Hogyan is mondta boldogult Pulszky: «A kutya ugat, a karaván halad».

— **A tátrai téli idény vége.** Márcz. 1-jén befejeződött a tátrai téli idény, de azért a villamosvasút Tátrafüredre állandóan közlekedik.

— **Az északmagyarországi színikerület** igazgatóválasztmánya márcz. 5-ikén, Iglón tartotta rendes évi ülését, dr. Neogrady Lajos elnöklése alatt. Az ülésen gróf Festetics Andor orsz. színészeti főfelügyelő is résztvett; ellenben Eperjes magát nem képviseltette (?). A bizottság, a beérkezett indítványok és Eperjes város átirata nyomán, foglalkozván a szintársulat mostani működésével, teljes el-

ismeréssel adózott *Szabados* László szinigazgatónak, ki minden ambíciójával arra törekszik, hogy a közönség igényeit kielégítse. Elismerése jeléül, a pályázat kiírásának mellőzésével, 1909. szeptember 1-jétől 1910. augusztus 31-ikéig ismét egyhangúan neki ítélte a kerületet. A szerződés szövegezése után a bizottság a szerződés megkötésével az elnököt bízta meg, míg Szabados László szinigazgatót főhatalmazta, hogy, az országos színészeti felügyelővel együttesen történt megállapodás szerint, a nyári idény kihasználásáról gondoskodjék. Jövőhagyták a jövő évi műsort is. A jövő, 1909/10. évad játékkrendje a következő: I. Liptószentmiklós: szeptember 1-jétől szeptember 15-ikéig; II. Késmárk: október 1-jétől október 20-ikéig; III. Eperjes: október 21-ikétől november 30-ikéig; IV. Lőcse: december 1-jétől 1910. január 15-ikéig; V. Igló: január 16-ikától márczius 15-ikéig; VI. Liptószentmiklós: márczius 16-ikától április 3-ikéig; VII. Rózsahegy: április 4-ikétől április 15-ikéig; VIII. Eperjes: április 16-ikától május 9-ikéig; IX. Korompa: május 10-ikétől május 31-ikéig; X. Szepesváralja: június 1-jétől június 10-ikéig. Június 16-ikától szeptember 1-jéig az igazgató szabad kezét nyert a nyári szezonnra. Eperjesen tehát ősszel 41, tavasszal pedig 19, összesen tehát 60 napot fog tölteni; a mi elég kevés.

— **Példátlan** az egész magyar zsurnalisztikában Az Ujság politikai napilap káprázatos sikere. Alig 5 éves fennállása után az Az Ujság az egész ország legkedveltebb és legelterjedtebb napilapja. A kitűnően szerkesztett és végig napról napra magvas tartalmú lap előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., havonként 2 kor. 40 fillér. Az Ujság főszerkesztője: Gajári Ödön; szerkesztőtárs: dr. Ágai Béla; főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor és Mikszáth Kálmán.

— **Az ajkai özvegyeknek és árváknak.** Eddig a következő adományok érkeztek hozzánk:

Petruska, sztárai tanító tanítványai . . .	5 K. 22 f.
Kőváry és neje, jernyei tanítók gyűjtése . . .	6 « 68 «
Vargovcsik szentmihályfalvai iskolája . . .	2 « — «
Altiszti-bál jövedelméből	40 « — «
Ruby József	1 « — «
Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjgyuleteinek 155. sz. fiókjától . . .	23 « 43 «
Eperjesi Torna- és Vívó-Egylet	10 « — «
Osszesen	88 K. 33 f.

— **A resiczai bányászoknak.** Eddig beérkezett adomány: Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjgyuleteinek 155. sz. fiókja 23 kor. 43 fillér.

— **Pro Messina e Calabria.** Az Eperjesi Korcsolyázó-Egylet a cabaret jövedelméből 25 koronát juttatott az olaszországi földrengés által károsultaknak.

— **A tej táplálóbereje** lényegesen emelkedik, ha kis adag teakivonatot adunk hozzá. Teáskanályi kivonatot az ismert *Messmer* teaszállító-czég (M/m. Frankfurt) módszere szerint a tejet kellemes ízűvé és könnyen emészthetővé teszi.

— **Mérsékelt árú menettérti jegyek** életbeléptetése. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a Szatmár-Mátészalkai h. é. vasúton, 1909. évi január 1-jétől kezdődőleg, Szatmárnémeti és Vetés állomások között két napig érvényes III. osztályú menettérti jegyek fognak kiadatni, 0.70 korona mérsékelt menetáron.

— **Az eperjesi vágóhid forgalma.** 1908-ban levágásra került: 1498 ökör, 178 tehén, 64 bika, 97 növendékmarha, 21 bivaly, 2113 borjú, 4068 sertés, 1076 juh. Elkoboztak: 48 marhatudó, 6 borsókás sertést, 4 szarvasmarha-máját, és 156 juh-máját.

— **Tátralomnicz és Késmárk között** — a város nevezetességeit megsemlélni induló kirándulók kényelmére való tekintettel — májustól kezdve közvetlen vonatok fognak közlekedni.

— **Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.**

Rovatvezető: Bohrandt Lajos, egyes. titkár.

— **Magyar gazdáinkhoz!** Drága honfivértől ázott magyar földjét német ekevel túrja a magyar gazda. Évenként 13 millió koronát dobunk oda a külföldnek gazdasági gépekért, melyek semmi sem jobb a hazainál; hanem hát sokat beszélt a bécsi vigécz, csak megveszszük a kínált gépet — még váltóra is —, még ha rosszabb is a hazainál. Szűnjék meg ez a végtelen bűnös pazarlás, mert csak érthető dolog, hogy ha itthon adjuk ki azt a 13 milliót évenként, tömérdek munkásunknak biztosítunk kenyeret. Már

pedig a munkásnép a fizető a főntartó elem és nem a lateiner. Azzal az itthon tartott pénzzel növeljük a munkások és így a kenyérfogyasztóknak számát, jobb árat érhet el a gazda is terményeivel, ha nagyobb a kereslet. Eddig sokan azt hozták föl okul a könnyelmű pazarlás ménttségére, hogy a gazda nem tudja, melyik gyár mit készít. Ezen segítünk. A kereskedelmi és földművelésügyi minisztériumok készsége bocsátották rendelkezésünkre a hiteles forrásokat. Tartsa szent kötelességének minden gazda, hogy gazdatársait buzdítsa a honfium kötelesség teljesítésére! Minden ezirányú kérdésre szivesen és díjtalanul ad egyesületünk útbaigazítást.

86 üveg znamai ugorka...

Városunk agilis főorvosa és rendőrkapitánya e hét folyamán megvizsgálták a kereskedők raktárain levő ugorkákat. Kivétel nélkül egész Eperjesen tisztán csak znamai ugorkát találtak és valamennyit, összesen 86 hatalmas üveget elkobozni voltak kénytelenek, mivel azok teljesen romlottak voltak, olyannyira, hogy az üvegek bontása alkalmával sok egyén rosszul lett a kiáradó borzasztó, kiállhatatlan büztől... Nagykőrösön, Rimaszombatban és még igen számos helyen kaphatni kifogástalan, olcsó, jó magyar ugorkát, és kereskedőink mégis znamit adnak el, a közönség pedig veszi is azt! Szégyenletes állapot! Reméljük, hogy ezek után lesz közönségünkben annyi hazafias érzelem, hogy visszaveti a külföldi rossz, egészségét veszélyeztető árut, mert az esetetek után íme, van már alkaima magának elfogulatlan bírálatot alkotni a znamai ugorkáról és az ezt még a jövőben is, mindezek dacára árúsítani kívánó kereskedőről!

Hamis czim használataért

ífelte el a városi tanács, mint I. tokú iparhatóság Mandl Henrik és Társa eperjesi czéget — méltányosságnak tekintetbe vételével — 10 kor. pénzbüntetésre, mivel a vádolt beismerte, hogy a honi termékek mellett külföldi árut is tart és árúsít, ennek folytán beigazolást nyert azon körülmény, hogy a czégen és nyomtatványain kitüntetett «Honi Iparcsarnok» jelzés a valószínűségnek meg nem felel.

A «Sorompó Liga» Eperjesen előreláthatólag f. hó 28 ikán, vasárnap fog megalakulni nagy ünnepség keretében, a központnak részvételével. Bővebbet a falragaszok!

A kiállítás érem-kliséi, melyek

itt láthatók, elkészültek Kósch Árpád könyvnyomtatóműintézetében Eperjesen, és ajánljuk azoknak nyomtatványokon való alkalmazását.

Foulard-selyem

1 kor. 15 fillértől méterenként, blúzoknak és ruháknak Bérmentesen és már megvámolva, hához szállítva. — Gazdag minta-választékok postafordultával.

Henneberg selyemgyára, Zürich.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1908. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . . . ind.	—	—	8 50	1 35	—	7 50
Héthárs	6 10	9 36	2 23	—	—	8 40
Kisszeben	6 33	9 58	2 44	—	—	9 04
Eperjes megálló	7 06	10 26	3 15	—	—	9 35
Eperjes érk.	7 10	10 30	3 20	—	—	9 40
Naponta						
Eperjes ind.	5 00	7 40	10 40	3 35	8 20	10 10
Abos . . . . . érk.	5 33	8 12	11 05	4 00	8 45	10 46
Kassa . . . . . érk.	6 05	8 40	11 30	4 37	9 15	11 20
Budapest . . . . . érk.	1 00	1 55	8 45	10 20	6 35	8 15

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . . . . ind.	6 50	8 10	1 50	8 45	9 40	2 15
Kassa . . . . . ind.	1 23	4 10	7 10	6 06	7 50	10 50
Abos . . . . . érk.	1 23	4 36	7 29	6 30	8 16	1 17
Eperjes érk.	1 19	5 06	8 05	7 11	9 10	1 15
Vas. és csütört.						
Eperjes ind.	1 30	5 20	8 25	7 36	—	—
Eperjes megálló	1 35	5 25	8 31	7 42	—	—
Kisszeben . . . . . érk.	2 04	6 01	9 05	8 15	—	—
Héthárs	2 22	6 24	9 30	8 38	—	—
Orló	3 03	7 12	—	9 25	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	7 55	—	1 35	—	6 05	—
Bártfa . . . . . érk.	10 05	—	3 30	—	8 00	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . . . ind.	—	6 00	1 10	—	8 20	—
Eperjes érk.	—	7 30	3 15	—	10 00	—

Szepesség felé indul a vonat:

Hétfő, pént.						
Eperjes megálló ind.	7 05	10 26	—	3 15	3 15	—
EPERJES érk.	7 10	10 30	—	3 20	3 20	—
Naponta						
EPERJES ind.	5 00	7 40	10 40	11 40	3 35	3 35
Abos . . . . . érk.	5 33	8 12	11 05	12 11	4 00	4 00
Abos . . . . . ind.	5 40	8 28	12 41	12 22	4 26	5 17
Margitfalu . . . . . érk.	6 18	9 15	1 27	12 56	5 09	6 04
Gönczabánya	7 00	9 55	3 10	3 10	6 45	6 45
Szemesváros	9 20	12 05	5 15	5 15	9 10	9 10
Szepesolvaszi	6 54	9 55	2 04	1 20	5 48	6 44
Vasvári	8 20	10 50	3 00	3 00	8 50	8 15
Igló	7 25	10 31	2 40	1 47	6 20	7 20
Lóca	8 20	—	4 35	2 30	7 35	10 30
Poprád	8 15	11 28	3 47	2 25	7 15	8 25
Csorba	9 08	12 12	4 50	3 12	8 10	—

Szepesség felől érkezik a vonat:

Csorba . . . . . ind.	6 04	7 52	11 34	2 36	4 58	7 32	—
Poprád	6 26	8 18	12 02	2 59	5 25	8 00	3 35
Igló	7 01	9 20	1 08	3 35	6 31	9 31	4 22
Szepesolvaszi	7 29	9 48	1 58	4 01	7 28	10 09	5 04
Margitfalu	7 51	10 32	2 34	4 23	8 05	10 38	5 43
Abos . . . . . érk.	8 22	11 20	3 19	4 54	8 49	11 16	6 34
Abos . . . . . ind.	8 36	12 55	4 38	5 25	11 24	11 24	6 38
EPERJES érk.	9 10	1 19	5 06	5 55	11 55	11 55	7 11
.. megálló	—	1 35	5 25	—	—	—	7 42

Felelős szerkesztő: **Dr. Obetkó Dezső.**
Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

NYILTÉR.

Veszbajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai: **Húgyhajtó hatása.** Kellemes ízű. **Vasmentes.** Könnyen emészthető. **Teljesen tiszta.** **Állandó összetételű.**

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakásokban, vesehomok és vese-kövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, győgyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack . . . . . 32 fillér.
1/4 40
1/1 48

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack . . . . . 6 fillér.
1/4 7
1/1 9

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Alapított 1869.

KÓSCH ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁJA || || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Arjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. . . . .

Pénzüntézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hirdlapra előfizetések közvetítése.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, szinlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítendő nyomtatványokról — postafordultával.

MESSMER-THÉA

eggyondosabban válogatott fajok, csomagokban, 1 koronától feifélé. Előnyben részesített keverékek 1/2 kilója 5 korona, finom, erős kiadó, és 6 korona enyhe és aromikus. Kapható **Bein Simon** üzletében, Eperjesen

Modern

3-szobás lakás

májusra kiadó Engländer Adolfnál.
Szebeni-út 22. szám.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Úri lakás

Fő-utca 90. sz. alatt, mely áll 4 szoba- és hozzávaló mellékhelyiségekből, május 1-jétől kiadó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

PÁSZTORY ÉLŐVIRÁG-KÖTÉSZETE.

Telefon 57-33.

Csokor- és koszorúkötésért az országban legtöbb első díjjal kitüntetve.

Budapest, Rákóczi-út 3. sz. Nemzeti Színház. Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Fő-utca 46. sz. házban levő Friedmann N.-féle fűszer- és csemegeüzletet átvettem és azt czégem alatt tovább vezetem.

Úgy a vidéken, mint Budapesten szerzett bő tapasztalataim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem.

Szíves támogatását kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Klein Jenő,

fűszer- és csemegekereskedő.

266-1909. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatalnál 1909. év folyamán fölöslegessé váló, mintegy 100-120 darab nyerskőolaj- és olajos-hordók értékesítése iránt *f. évi márczius 23-ikán délelőtt 10 órakor* a főbányahivatali irodában zárt írásbeli árverés tartatik.

Az árverezni szándékozók felhívhatnak, hogy egy-koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak szóval és betűvel pontosan kiirandók és 5% bánatpénznek előzőleg történt letételéről szóló nyugtának csatolása mellett említett nap délelőtt 10 óráig annál is inkább nyújtsák be, mert el-késletten beérkezett vagy utóajánlatok feltétel nélkül visszautasítatni fognak.

Sóvart. 1909. márczius 10-ikén.

M. kir. főbányahivatal.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pémetefű-cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. RÁKÓCZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSEPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLASSAL
ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

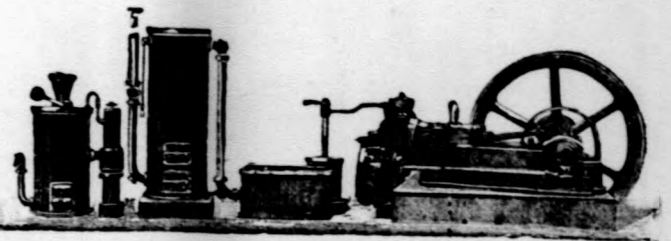
CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 54.

A Lőcsei-úton, a volt Glücksmann-féle házban

1 üzlethelyiség raktárral,
2 terményraktárnak alkalmas raktárhelyiség,
1 négy-szobás és 1 két-szobás lakás,
1 tágas istálló kocsis-lakással,
2 petroleum-pincze, kerthasználat

azonnal vagy április hó 1-jétől együttesen vagy külön-külön **bérbeadó.**

Bővebbet *Trosztler Kálmán* fűszerkereskedésében, *Eperjesen.*

Oszers és Bauer kizárólagos MOTORGYÁR
Bécs, XX., Dresdnerstr 51-53.
Magyarországi fióktelep:
Budapest, Podmaniczky-u 18.

SZIVÓGÁZMOTOROK.

A jelenkor legolcsóbb üzeme, 2-3 fillér üzemköltség óra-lőerőnként. Elismert elsőrendű, szilid gyártmány. 1000-nel több telep üzemben. Szivógázmotoraink a többek között a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:

László Károly Nagyhódos, Szatmár mellett, 35 HP, domahidi Domahidy Sándor Domahida, 16 HP, Takács Imre Hevespástor, 60 HP, Rosmann Samu Mocs, Kolozs m., 40 HP, Jung Antal Csanádapátfalva, 30 HP, Herczeg József Magyarbányhegyes, 30 HP. szivógáztelep.

Benzinmotorok. Benzinlokomobilok.

„Mi-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-czigarettahüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzessel valódi! Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

E.S. ROSENTHAL ERBEN

Aczélgörredőnyt

1^a minőségűt ajánlunk kartellen kívül, azonkívül **faredőnyöket** (ablaknak, ajtóknak), **léczredőnyöket** (különböző színekben), **ponyvászerkezeteket** stb.

E.S. Rosenthal's Erben
Bécs (Wien), XV., Rosinagasse 19.

Ki önmagát vagy gyermekeit

köhögés,

rekedtség, hurut- és nyálkásodás, torokhurut-, görcs- és hőhuruttól meg akarja óvni, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

KAISER-féle
MELL-KARAMELLÁKAT
3 fenyővel

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány.

Csomagok ára **20** és **40** fillér, doboz **80** fillér.

Kapható:
SCHOLZE ALFRÉD
czukrárdája- s kávéházában és
LEFKOVITS EMIL
fűszer- és csemege-kereskedésében EPERJESÉN.

Eladó

háromezer métermázsá

vető-burgonya

új faj.

Bővebbet *Illkovits Adolf és Társa, Szedi-
kert, posta Töltések.*

GNOM-MOTOR

4000-nél több
szemben. Legegy-
szerűbb, szolid
építés. Villamos
gyújtó. Gépész nem
szükséges. Leg-
csekélyebb fo-
gyasztás. Kedvező
díjazások. Prospek-
tus ingyen. :: ::

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társ.
Bécs, VI 2, Gumpendorferstrasse 72.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlő-
vesszőt ne rendeljen
addig, míg tőlem ár-
jegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok
ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegesd, Somogy megye.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Teljesen befizetett részvénytőke
60 millió korona;
tartálékala
35 millió korona.

A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja
Fő-utca 45. (saját házában)

foglalokzik a bankszakma összes ágaival.

TAKARÉKBETÉTEKET
jelenleg **4%-kal netto** kamatoztat.

(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portó-
mentes átutalására kívánságra azonnal beküld.)

Hivatalos órák: { délelőtt 8¹/₂—12-ig.
délután 2¹/₂—4 „ }

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvényből, osztnál és meghűléseknél, bedörz-
sülés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**
D. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

— Dr. Vajda Géza szemorvos —
SZEMGYÓGYINTÉZETE
Miskolczon, a „szanatórium és vizgyógyintézet”
felső épületében.
Rendelés hétköznap d. e. 11 és á u. 3 órakor.

Tűzifa-eladás.

A hertneki uradalomban szép, egészsé-
ges, mult téli vágású bükk **hasábfá**
eladó. Ára — az osszíkói vasútállomáson
vagonba rakva — 100 kor.

Venni szándékozók forduljanak a hertneki
uralom felügyelőségéhez — Hertnek
(Sárosvármegye).

(Utánnyomás nem díjazatik.)

A legjobb bőrfényesítő

1901

Egyedüli gyártója:

Székely és Társa Kassa

3-, 4- és 5-szobás modern lakások

azonnal, illetőleg május 1-jétől
kiadók.

Nádparipa- liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr
biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Esszenciákat

Szolid, szakavatott kép-
: viselők kerestetnek!

szállítók kiváló minőségben,
bármilyen *szeszestálók*,
ítom táblalíkorok és *spe-*
cialitások azonnali bizos-
elkészítéséhez. Ezenkívül aján-
lok vegyileg tiszta

80%-os
eczetesszenciákat

pikáns erős eczet előállításá-
hoz. Receptek és falragaszok
ingyen mellékeltek. — Ár-
lapok bérmentve.

Carl Philipp Pollak

esszenciák gyára

PRAG, Mariengasse 18.

Jakobovics Ármin és Testvére

— első kassai butorminta-terme és butor-árúháza —

Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet *szilárdan dolgozott* butorokból, minden, most
használt fában és *stylben*, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű *matrácokból*; ügy-
szintén elvállalunk mindennemű *díszítési és kárpitosmunkákat* is. Továbbá nagy raktárt tartunk *szőnyegek-*
és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hiva-
talmokok és magánosok részére, valamint *teljes menüasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken*

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített *külön osztályt*
tömörfa (massiv) butorokban,
a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a *kizárólagos elárúsítását*, illetve *képviseletét*
Abaúj-Torna-, Zemplen-, Sáros- és Szepesmegyék
részére átvettük, és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen
ajánlható ez a *tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák* berendezésére.

➡ Képes árjegyzék kivanatra bérmentve. ➡

Oh jaj!

Megfójt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád
drogeriában. — **Bártján:** Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.